

Tas Latweefchu lauschu draugs.

1833. 16. Juhni.

24ta lappa.

Zaunas sinnaš.

No Rihges. Arri schinnî wassarâ jau dascheem wezzakeem pee mums ta melaime gaddijahs, ka winnu behrni fleppeni peldedamees noslihe. Ak juhfu gauſchas behdas, juhs tehwi un mahtes, kad dabbujat sinnaht, ka juhfu mihti jaunekli, no kurreem wiſſadu preeku ſagaaidijat, nu zaur ſawu paſchu wainu tik agri un peepeſchi juhs un ſcho paſauli eſſoht atſtahjuſchi. — Jaunekli, paſlauſait jel, ko ſchi ſinna jums mahza: ne apbehdinajeet zaur ſawu aplamu darrifchanu ſawus wezzakus un ne apgrehkojeetees prett Deemu, kaſ grihb, lai ikkatre zilweks ar prahtu dſihwo un to dahrgu dſihwibu, ko wiſſch tam uſtizejis, ſarga, zil warredams. — Juhſ kriſtigi wezzaki un ſaimneeki, uſluhkojeet luhſſami labbi uſteem behrneem un ſtahſtait winneem par mahzibu, zil dauds lauschu katrâ gaddâ zaur ſawu neapdohmigu peldeſchanu pohſtâ eet. Iſſtahſtait winneem, ka uppju un eſaru dibbens ne wiſſur irr lihſſens, ka tam arri ſawi paſalni un ſawas bedrites irr un ka daschâ weetâ atwars rohdaſh. Lai winni apdohma, ka dascha weeta, kur zittſahrt drohſchi warreja peldehteſ, ihſâ laiſkâ paleek tik dſikka, ka paſchi ſeeli wairs ne drihſſtahſ tur peeeet; un ka, kad arri wiſſdſikkâ weetâ uhdenſ tik lihſſ krukrim woi kaſlam ſneedsahs, zilweks tatſchu turpatt warr noslihe gan, ja krampis winnam uſnahk un winna kaulus ſawelk; kâ daudſſahrt noteek, kad apſwihdiſ aukſtâ uhdeni peldahs.

No Pehterburges. Pehters taſ pirmajs, taſ patſ Kreemu Reifers, kam preekſch 112 gaddeem Sweedru kehniſch pehſ ilgas karroſchanas labbi leelu ſemmes puſſi un arri Wiſſemmi nodewe, taſ ſew labbuweetinu pee Pinnu juhmallas iſredſejis, tur to piſſeſhtu likke buhweht, kurrâ winnam patikke dſihwoht, un kaſ taggad jau irr paſikkufi ta brihnum' leela un branga Pehterburge. Geſahkumâ ta nu gan ne bija wiſſ tik branga: bija tikkai maſa tſchuppe koſku ehjinau.

Bet jau paschôs pirmôs gaddôs Keisers gahdaja, ka eelas tikke bruggehtas; jo winsch pawehleja, lai ikkats semneeks, woi fuggineeks, woi laiwneeks, kas ar prezehm us Pehterburgi nahk, woi pahri akminu woi 10 kapeikus preeksch brugges dohd. — Zittu pilssehtu preekschneeki, arri labbpraht sawas eelas gribbedami likt bruggeht, luhdse: schehligu Piseru Aleksandru, ka tahdu paschu dohfschannu arri pee wissahm zittahm pilssehtahm Kreemu-walsti teem laudim usliktu, kas tur ar prezehm atnahk, un 1811tâ gaddâ Keisers to arri pawehleja. Bet muhsu taggad walddidams Keisers Grâ Wewrar 1832 schehligâ prahtâ irr nospreedis, ka tapatt semneekem, kâ zitteem laudim wairs pee ne kahdas pilssehtas ne waijaga, neds akminus preeksch brugges nodohk, neds to naudu makfahk, ko zittfahrt no winneem preeksch tahdeem akmineem prassija. — Zr pawehlehts, lai katras pilssehtas preekschneeki paschi luhko tik dauds akminus sadabbuht, zik preeksch winnu eelu brugges waijaga. — Preezajees, semneeks, arri taws wesums, ar ko tu us preekschu braukfi us pilssehtu, tik gruhst ne buhs, kâ zittfahrt; pats taws Keisers tew to weeglinajis. Lai mehst tapeh; winnu mihlojam un winnam labbpraht paklaufam.

P a s a f f a.

Pasaulé leela un wissadi zilweki pasaulé dsihwo;
 To es pa pasauli eedams daudsfahrt jau pats esmu juttis.
 Sawada tizziba dascheem, sawadas ehrmigas gaitas.
 Klauseet kâ gaddijahs man preeksch desmit woi pee;padsmid gaddeem.
Gallâ, kas wakkara pussê, tur nabbadsinsch ismests no fugga
 Sweschumâ paliktu weens, jo zitti mann' atstahje weenu.
 Breesmas man mettehs, man drebbeja firds, es sehposhs pee mallas;
 Tomehr mann' usgahje laudis, — jau redseju gallu preeksch azzim.
 Bet ar mihligu prahtu sahka mann' sweizinahk wissi,
 Wedde us pilsfahntu manni, kas ne tahk' no juhreas, kâ draugu,
 Dewe man weetinu tur, un mihkstu fataisija gultu,
 Rohpdami kohpe mann' tâ, kâ muhscham es ne biju redsejs. —
 Wibram nu preeziga firds un behdas wissas pagallam.
 Nisgahje neddekas tschetras woi pee;zas; schahwehs man prahtâ:
 "Lai kam par kungu tew' turr, kam baggatas mantas pee rohkas.
 "Kâ tad tu makfasi gallâ faim'neekam: tukshas tew keshas?" —
 Gahju pee faim'neeka, luhdsohs: "Zehtht mihkais! tik daudsi
 "Ne dohdeet nabbagam man!" — Bet welti; jo wairak arweenu
 Nesse man allu un galku, un leelaku brandwihna mehru.
 — Tizzeet, kaut plihfdami ehstu, trihs wibri tik ne spehtu noweikt. —

Leelakas behdas man mettehs, ar bailigu firdi es gahju
 Atkal pee faim'neeka: "Zehtht! tik daudsi es ne spehju makfahk."
 Peeri sarahwis winsch skattijahs, nehme tad nuhju no lakta,
 Dewe garf aufim man dusmigs, safitte man mugguru wissu.

— "Geschu pee teefas es fuhdseht! — fo es tew darrijs fauna?" —
 "'Eij, kad tu gribbi!" — Es ffrehju ar kahjam: "Schehlojeet luhdsams!
 "Sittin mann' faimneeks fitt, bet waina pee mannim nekahda."

Teesneeks faim'neeku fauze un prassija, kam winsch mann' fittis.
 "Wisseem lai noteef tapat!" — atbildeja meerigi faimneeks,
 "Wisseem, kas maksu gribb doht par weetu, fahli un maisi
Saim'neekam! — Woi tas naw fauns? — Woi kluffu warreju zeestees?" —

"Teescham winsch taifni tew darrijs;" fazzija teefneeks us mannim,
 "Leela waina pee tewi. Bet meeru turri us preekschu;
 "Gribbi tu dsihwoht pee mums, tad dsihwo ar gohdu kà waijag'."

Peedohdeet, fungs, no jaunahm deenahm es rohkas pee darba
 Labbpraht ne esmu lizzis, — strahdaht es ne mahku lahga.
 Besdarbi dehweja manni jau mahjâs, un aisdsinne prohjam.
 Tad us fuggi es gahju, bet tur arr' ne zeete tahdu. —

"Teizams effi tu tahds, Besdarbi!" — fazzija teefneeks —
 "Gohds pahr wisseem tew nahkaks; — es zelschu wiffaugstakâ weetâ
 Wiffai draudsei par sismi wihru, kas gohdu irr pelnijs.
 Bet, draugs mihtakais man! — es luhdsohs, tizzibu tahdu
Ne pamett muhscham un ne leezi muhscham rohkas pee darba;
 Zittadi suddihs tew gohds, un fohdu tu redsefi leelu.
 Slinkodams deedeht, staigah pa frohgeem un plihedams fleegah,
 Tee lai tew darbi arweenu, tad redsefi gohdu un meeru.

Kur schi falla atrohnama? — Dauds irr, kas wehletu sewim
 Tahdus faim'neekus redseht, tahdus teefneekus atrast.r

K a d p a i p a l a d s e e d.

1. Klau, kà tur paipalas dseefmina
fkann:	2. Zilweks, no winna dauds wairaf
tew nahk;
"Deewam gohd'!" — Zilweks, woi fa-
prohti gan? —	"Deewam gohd'!" Woi tu tà dseedaht
ne mahk'?
Putninsch tur leijâ par barroschanu
Nodseed kà warredams pateizibu:	Zuhfstofschus preekus winsch fataifijis
Zewim, fo muhscham wehl naw aismirfis.
"Deewam gohd'! Winsch man par schep-
lotaju!"	"Deewam gohd'!" Winnam to ne at-
tau' wifs.
3. Urri kad fflumjâs tu nobehdajees,
"Deewam gohd'! Winsch irr tas warrenajs Deews!"
Tâ lai tad paipala dseedadama
Behdigu firdi tew eepreezina:
"Deewam gohd'! Leela tam schehlastiba."	

Meldina raksti preekšč to singi: Kad paipala dseed.

Ne päbr abtri.

H. W. M. B. K.

Dseedi

Klau, ká tur pai-pa-las dseef=mi=na skann: Deewam gohd'! Deewam gohd'!

Spehle

f p

Zilweks woi sa-proh-ti gan? Putninsch tur lei = já par bar = roscha-nu no = dseed ká

p

war-re-dams pa = tei-zi-bu: Deewam gohd'! Deewam gohd'! wansch man par schello = ta = ju!

Wihw dritteht. No juhrmallas = gubbernementu angstas waldischanas puffes:
Dr. C. E. Napieršky.